

Kvalitet zajednice

Kvalitetnim odgojem i obrazovanjem dobijamo kvalitetne osobe, koje zatim kvalitetnim i organiziranim djelovanjem grade zdravo, moralno, kompaktno i uspješno društvo. Da bi se izgradilo takvo društvo, potrebno je aktivirati faktore uspjeha koji su sastavni dio zdravog pojedinca i zajedno čine suštinu čovjeka. U prošlom broju govorili smo upravo o kvalitetima pojedinaca koji zajedničkim djelovanjem grade zdravu i prosperitetnu zajednicu, o čijim ćemo kvalitetima govoriti u ovom tekstu.

Svaka zajednica sačinjena je od pojedinaca, kao što je i svaka vojna formacija sastavljena od vojnika, individua. Da li je za izgradnju kvalitetne zajednice ili vojnu pobjedu i ostvarenje tog cilja potrebno mnoštvo pojedinaca, odnosno kvantitet, ili je, pak, cilj moguće postići sa malobrojnim ali kvalitetnim pojedincima?

Prisjetimo se ashaba koji pobjeđuju na Bedru, bez obzira što ih je trostruko manje, i početka bitke na Hunejnu kada muslimani gube, bez obzira što su brojniji. Omer b. El-Hattab šalje Amra b. El-Asa da oslobodi Egipat i s njim samo 4.000 vojnika. Kada je Amr b. El-As zatražio pomoć, poslao mu je još 4.000 vojnika, i s njima četvericu, za koje je rekao da svaki od njih vrijedi kao 1.000 drugih. Smatrao je da ukupno ima 12.000 vojnika, a vojska koja broji 12.000 ljudi, neće biti pobijeđena zbog malobrojnosti.

Temeljne karakteristike boraca su: duhovna snaga (iman), borbeni duh, moral i odlučnost, a ne brojnost i mnoštvo. Sam Kur'an često ukorava većinu koja ne shvaća, ne zna, ne vjeruje, ne zahvaljuje... Navedene karakteristike odnose se na ratne okolnosti, ali koje su osnovne karakteristike kvalitetne zajednice u miru? Kvalitet zajednice je u postojanju: vizije, strategije, sposobnog, moralnog i aktivnog vođe, sposobnih i moralnih saradnika...

Potreba za vođstvom

Vođstvo nije "potrošilo vrijeme", u smislu da je potreba društva i volja ljudi za njim postala manja, a nije uzmaklo ni pred kritikama onih koji su, zbog njegovih raznih zloupotreba, ili zbog nerazumijevanja njegove suštine, bili skloni da u njemu prepoznaju jedno od najvećih društvenih zala. Značaj vođstva jedna je od bitnih osobina islamske ličnosti. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kako prenosi Ibn Omer, kaže: *"Svi ste vi pastiri i svi ste odgovorni za svoje stado. Upravitelj je pastir svoga stada i odgovoran je za njega. Čovjek je pastir svojih ukućana i odgovoran je za njih. Sluga je pastir imovine svoga gazde i odgovoran je za nju. Supruga je pastirica u kući svoga supruga i odgovorna je za nju."* (El-Buhari i Muslim)

Vođstvo je proces kojim se pokreće grupa ljudi u planiranom smjeru, tako što se motiviraju da djeluju, s prihvatljivim sredstvima. Dobro vođstvo vodi ljude u smjeru koji je istinski i najbolji za njih za duži vremenski period. Vođstvo je snaga koja na jedan nepoznat način povezuje vođe i saradnike i tjera saradnike da oslobode svoju energiju u skladu s kolektivno formuliranim ciljevima. To je rad

čija je svrha realizacija ciljeva i zadataka, uz zadovoljstvo vođe i njegovih saradnika. Vođstvo određuje šta je značajno i uzima ono što je važno iz medija, okoline i ambijenta u kojem funkcioniра. Ono ne djeluje u praznom prostoru. Vođstvo je konstantno aktivno. Može imati varijacije u određenom stupnju, intenzitetu, obimu, ali se ne smije ponašati tako da se pojavi, krene, a zatim se izgubi. Ono je dinamično, ili ga uopće nema. Na svrsishodan način primjenjuje principe, sredstva i metode, iskazujući odlučnost i postojanost. Efikasno je vođstvo proces koji kreira viziju, razvojnu strategiju i prihvata saradnju i akcije koje motiviraju. Efikasan vođa kreira viziju budućnosti na bazi legitimnih, dugoročnih interesa svih na koje se odnosi, razvija racionalnu strategiju koja vodi toj viziji, podržava glavne centre moći, čija saradnja, pristup ili timski rad predstavljaju neophodne preduvjete za islamsko djelovanje, motivira onu grupu ljudi čije su akcije od presudnog značaja za sprovođenje date strategije. Pretpostavka za vođu jeste kombinacija složenih bioloških, društvenih i psiholoških procesa, što određuje potencijal pojedinca za funkciju vođstva. Ovaj potencijal mora se uspješno praktisirati da bi bio efikasan. Pojedinaц može posjedovati osobine potrebne za vođu, ali ih ne odjelotvoriti. Ove osobine ljudi, tokom svog života, mogu iskazivati u različitim situacijama i različitim fazama. Bez obzira na sve svoje druge kvalitete, ima ljudi koji, jednostavno, nisu u stanju biti efikasne vođe.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bez obzira na sve kvalitete Ebu Zerra, otvoreno mu kaže da nema pretpostavki za kvalitetnog vođu: *"Ebu Zerre, mislim da si slab, a volim tebi što i sebi, pa nemoj ni dvojicom upravljati i nemoj rukovoditi imetkom siročeta!"* (Muslim) Jedna od karakteristika islamskog vođe jeste da na najbolji mogući način služi i pomaže drugima da idu naprijed. Važni činioци koji karakteriziraju islamsko vođstvo su odanost, postojanje globalnih islamskih ciljeva, prihvatanje islamskih pravila ponašanja, povjerenje. Vođa i oni koje on vodi moraju biti odani Allahu, džellešanuhu. Vođa utvrđuje ciljeve organizacije, ne samo u okviru interesa grupe, već i u okviru širih islamskih ciljeva. Vođa mora poštovati islamske propise, i on može vršiti svoju službu onoliko dugo koliko se pridržava propisa šerijata. U vođenju svojih poslova on se mora pridržavati islamskih pravila ponašanja, posebno kada radi s opozicijom ili disidentima. Vođa prihvata svoj autoritet kao povjerenje koje mu je ukazao Bog i odnosi se prema njemu s punom odgovornošću. Kur'an propisuje vođi da vrši svoju dužnost u ime Allaha, džellešanuhu, i bude ljubazan prema onima koji su ispod njegove moći i ovlaštenja.

Islamsko vođstvo i njegovi principi

Postoje tri osnovna principa, na kojima počiva islamsko vođstvo: međusobno dogovaranje (šura), pravednost i sloboda misli. Šura - međusobni dogovor, prvi je princip islamskog vođstva. Kur'an jasno govori da su islamske vođe obavezne konsultirati se s onima koji posjeduju znanje, ili s onima koji mogu dati dobar savjet. Prakticiranje šure omogućava članovima islamske organizacije da učestvuju u procesu donošenja odluka. Istodobno, šura služi da se provjeri kako vođa upravlja, u slučaju da skrene sa zajedničkog cilja grupa. Vođa mora s ljudima raditi pravedno i pošteno, bez obzira na razlike među njima, čak nacionalne i vjerske. Kur'an nalaže muslimanima da rade primjereno, čak i kada rade sa svojim protivnicima. Islamski vođa treba uvijek biti spreman na odmjerenu, prihvatljivu i konstruktivnu kritiku. Članovi organizacije moraju biti u stanju da slobodno glasaju za svoje mišljenje, ili primjedbe, i da dobiju odgovor na svoja pitanja, što treba uzeti u obzir kao veoma važan element vođstva.

Karakteristike islamskog vođstva

Islamski vođa, pošto prihvati islamske principe, uz dužno poštovanje i objektivne konsultacije sa svojim saradnicima, donosi odluke na najpravedniji mogući način. On je odgovoran, ne samo svojim sljedbenicima, već prije svih, Allahu, džellešanuhu. Ovakav tip vođstva je optimalan i potiče jedinstvo među članovima, te povećava kvalitet izvršavanja zadataka. Cilj kojem svaka organizacija, institucija, zajednica treba težiti jeste ona forma o kojoj govori Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, da

pravovjerni u svojoj međusobnoj ljubavi, samilosti i saosjećanju podsjećaju na tijelo. Kada oboli jedan dio i ostalo tijelo osjeća nesanicu i temperaturu.

Na ovaj način moguće je izgraditi kvalitetnu zajednicu u kojoj će svaki njen član uživati jednaka prava i dosljedno ispunjavati svoje obaveze.

Izvor: **el-asr.com**